

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (seitsmes koda laiendatud koosseisus)

6. september 2011 *

Kohtuasjas T-18/10,

Inuit Tapiriit Kanatami, asukoht Ottawa (Kanada),

Nattivak Hunters and Trappers Association, asukoht Qikiqtarjuaq (Kanada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, asukoht Pangnirtung (Kanada),

Jaypootie Moesesie, elukoht Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, elukoht Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, elukoht Qikiqtarjuaq,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

David Kuptana, elukoht Ulukhaktok (Kanada),

Karliin Aariak, elukoht Iqaluit (Kanada),

Efstathios Andreas Agathos, elukoht Ateena (Kreeka),

Canadian Seal Marketing Group, asukoht Québec (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products, Inc., asukoht Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, asukoht Ottawa,

NuTan Furs, Inc., asukoht Catalina (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, asukoht Bergen (Norra),

Inuit Circumpolar Conference Greenland (ICC), asukoht Nuuk, Gröönimaa (Taani),

Johannes Egede, elukoht Nuuk,

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), asukoht Nuuk,

esindajad: esialgu advokaadid J. Bouckaert, M. van der Woude ja H. Viaene ning hiljem advokaadid J. Bouckaert ja H. Viaene,

hagejad,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: I. Anagnostopoulou ja L. Visaggio,

ja

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Moore ja K. Michoel,

kostjad,

keda toetavad

Madalmaade Kuningriik, esindajad C. Wissels, Y. de Vries, J. Langer ja M. Noort,

ja

Euroopa Komisjon, esindajad: esialgu É. White, P. Oliver ja J.-B. Laignelot ning hiljem É. White, P. Oliver ja K. Mifsud-Bonnici,

menetlusse astujad,

mille ese on nõue tühistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1007/2009 hülgetoodetega kauplemise kohta (ELT L 286, lk 36),

ÜLDKOHUS (seitsmes koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja esimees A. Dittrich, kohtunikud F. Dehousse, I. Wiszniewska-Białecka, M. Prek (ettekandja) ja A. Popescu,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

määruse

Asjaolud, menetlus ja poolte nõuded

- 1 Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu võtsid 16. septembril 2009. vastu määruse (EÜ) nr 1007/2009 hülgetoodetega kauplemise kohta (ELT L 286, lk 36; edaspidi „vaidlustatud määrus”), mille eesmärk on kehtestada ühtlustatud eeskirjad seoses hülgetoodete turustamisega.
- 2 Hagiavaldusega, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 11. jaanuaril 2010, on hagejad Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Efstathios Andreas Agathos, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Conference Greenland (ICC), Johannes Egede ja Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), esitanud nõude tühistada vaidlustatud määrus.
- 3 Eraldi dokumendiga, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 11. veebruaril 2010, esitasid hagejad ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, paludes Üldkohtul peatada vaidlustatud määruse rakendamine.
- 4 Parlament ja nõukogu esitasid ettenähtud tähtaja jooksul selle taotluse kohta oma märkused.

- 5 Üldkohtu president jättis 30. aprilli 2010. aasta määrusega kohtuasjas T-18/10 R: Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata.

- 6 Eraldi dokumentidega, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 20. ja 21. mail 2010, esitasid vastavalt parlament ja nõukogu kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel vastuvõetamatuse väited.

- 7 Eraldi dokumentidega, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 31. ja 21. mail 2010, taotlesid vastavalt Madalmaade Kuningriik ja Euroopa Komisjon luba astuda menetlusse parlamendi ja nõukogu nõuete toetuseks. Hagejad ja parlament esitasid ettenähtud tähtaja jooksul märkused nende taotluste kohta. Nõukogu märkusi ei esitanud.

- 8 Eraldi dokumendiga, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 8. juunil 2010, esitas nõukogu taotluse, et kohtuasja toimikust eemaldataks nii hagiavalduse lisa A 7, milleks on nõukogu õigusosakonna 18. veebruari 2009. aasta arvamus komisjoni ettepaneku kohta parlamendi ja nõukogu määruseks hülgetoodetega kauplemise kohta (KOM(2008) 469 (lõplik), 23. juuli 2008), kui ka hagiavalduse punktis 46 olev selle arvamuse tsitaat.

- 9 Üldkohtu kantseleisse 2. juulil 2010 saabunud dokumendiga esitas parlament märkused nõukogu taotluse kohta eemaldada osa kohtuasja toimiku dokumentidest.

- 10 Üldkohtu viienda koja esimehe 6. juuli 2010. aasta määrusega anti Madalmaade Kuningriigile ja komisjonile luba menetlusse astumiseks.

- 11 Hagejad esitasid 13. juulil 2010 märkused parlamendi ja nõukogu esitatud vastuvõetamatuse väidete kohta.
- 12 Madalmaade Kuningriik ja komisjon esitasid vastavalt 19. ja 20. augustil 2010 oma menetlusse astuja seisukohad üksnes vastuvõetamatuse väidete kohta.
- 13 Üldkohtu kantseleisse 28. juulil 2010 saabunud taotluses esitasid kõik hagejad peale ühe ELTL artiklite 278 ja 279 ning kodukorra artikli 109 alusel uue ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, paludes Üldkohtu presidendil peatada vaidlustatud määruse rakendamine, kuni Üldkohus teeb otsuse selle määruse peale esitatud tühistamishagi kohta.
- 14 Üldkohtu president peatas 19. augusti 2010. aasta määrusega kohtuasjas T-18/10 R II: Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) kuni ajutiste meetmete kohaldamise menetluse lõpetava määruseni hagejate suhtes nende tingimuste kohaldamise, mis vaidlustatud määruse artikli 3 lõike 1 alusel piiravad hülgetoodete turustamist.
- 15 Parlament ja nõukogu ning komisjon esitasid oma märkused teise ajutiste meetmete kohaldamise taotluse kohta 7. septembril 2010. Madalmaade Kuningriik märkusi ei esitanud.
- 16 Hagejad esitasid 5. oktoobril 2010 kodukorra artikli 129 alusel tõlgendamistaotluse eespool punktis 14 mainitud Üldkohtu presidendi 19. augusti 2010. aasta määruse kohta kohtuasjas Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu.

- 17 Parlament esitas 14. oktoobril 2010, nõukogu 18. oktoobril 2010 ja komisjon 13. oktoobril 2010 märkused nimetatud taotluse kohta.
- 18 Üldkohtu presidendi 19. oktoobri 2010. aasta määrusega kohtuasjas T-18/10 RII-INTP: Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) jäeti tõlgendamistaotlus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.
- 19 Üldkohtu president lükkas 25. oktoobri 2010. aasta määrusega kohtuasjas T-18/10 RII: Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu (kohtulahendite kogumikus ei avaldata, mille peale on esitatud apellatsioonkaebus), teise ajutiste meetmete kohaldamise taotluse tagasi.
- 20 Eraldi dokumentidega, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 6. ja 14. oktoobril 2010, esitasid vastavalt nõukogu ja komisjon taotluse anda kohtuasi lahendamiseks suurkojale. Teise võimalusena palus komisjon anda kohtuasi sisulises küsimuses lahendamiseks üle viiest kohtunikust koosnevale kojale.
- 21 Taotluste alusel ja arvestades kodukorra artikli 51 lõike 1 teises lõigus sätestatud, tegi Üldkohus 26. oktoobril 2010 otsuse anda kohtuasi lahendamiseks üle seitsmendale kojale laiendatud koosseisus.
- 22 Hagejad ja parlament esitasid 19. oktoobril 2010 oma märkused vastuvõetamatuse väidetega piirduvate menetlusse astuja seisukohtade kohta, mille olid esitanud Madalmaade Kuningriik ja komisjon.

23 Üldkohus palus 8. veebruari 2011. aasta kirjas pooltel vastata küsimusele, kas vaidlustatud määrus puudutab hagejaid otseselt. Hagejad, parlament, nõukogu ja komisjon vastasid sellele küsimusele ettenähtud tähtaja jooksul. Madalmaade Kuningriik üldkohtu küsimusele ei vastanud.

24 Hagejad paluvad hagiavalduses Üldkohtul:

- tunnistada hagi vastuvõetavaks;
- tühistada vaidlustatud määrus;
- mõista kohtukulud välja parlamendilt ja nõukogult.

25 Parlament palub Üldkohtul:

- jätta hagi vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata;
- vastuvõetamatusesse väite tagasilükkamise korral või kui otsustamine lükatakse edasi lõpliku kohtuotsuse tegemiseni, siis teise võimalusena määrata kodukorra artikli 114 lõike 4 alusel talle ja nõukogule tähtaeg vasturepliigi esitamiseks;

- mõista kohtukulud välja hagejatelt.

26 Madalmaade Kuningriik ja nõukogu paluvad Üldkohtul:

- jätta hagi vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata;
- mõista kohtukulud välja hagejatelt.

27 Komisjon palub Üldkohtul:

- jätta hagi ilmse vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata;
- mõista kohtukulud välja hagejatelt.

28 Märkustes vastuvõetamatusesse väite kohta paluvad hagejad Üldkohtul:

- liita vastuvõetamatusesse väited põhimenetlusega;
- teise võimalusena tunnistada hagi vastuvõetavaks;

- igal juhul mõista kohtukulud välja parlamendilt ja nõukogult;

- jätta Madalmaade Kuningriigi ja komisjoni kohtukulud nende endi kanda.

Õiguslik käsitlus

- 29 Kodukorra artikli 114 lõigete 1 ja 4 alusel võib Üldkohus, kui pool seda taotleb, otsustada vastuvõetamatuse küsimuse asja sisuliselt arutamata.
- 30 Kodukorra artikli 113 alusel võib Üldkohus igal ajal omal algatusel pärast poolte ärakuulamist otsustada, kas esineb asja läbivaatamist takistavaid asjaolusid. Kohus teeb sellise otsuse kodukorra artikli 114 lõigetes 3 ja 4 ette nähtud tingimuste kohaselt.
- 31 Lisaks on kodukorra artikli 114 lõike 3 alusel menetlus suuline, kui Üldkohus ei otsusta teisiti. Käesoleval juhul leiab Üldkohus, et kohtutoimikus sisalduvate dokumentide põhjal on tal piisavalt teavet, nii et puudub vajadus suulise menetluse avamiseks.

ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaldatavus

- 32 Tuleb märkida, et vaidlustatud otsus on vastu võetud EÜ asutamislepingu (EÜ artikkel 95) alusel, kuid hagi on esitatud pärast EL toimimise lepingu jõustumist.
- 33 Pooled on seisukohal, et käesoleva hagi vastuvõetavust tuleb hinnata ELTL artikli 263 neljanda lõigu lausel.
- 34 Sellega seoses on kohane meenutada, et isiku poolt liidu kohtusse esitatud tühistamishagi vastuvõetavuse tingimusi kehtestavate normide ajalise kohaldamise küsimuses nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et esiteks tuleb vastavalt põhimõttele *tempus regit actum* hagi vastuvõetavuse küsimust käsitleda nende normide alusel, mis olid jões hagi esitamise kuupäeval, ning teiseks on hagi vastuvõetavuse tingimuste hindamisel määrav hagi esitamise aeg, st aeg, mil esitati hagiavaldus (vt Üldkohtu 7. septembri 2010. aasta määrus kohtuasjas T-532/08: Norilsk Nickel Harjavalta ja Umicore vs. komisjon, EKL 2010, lk II-3959, punkt 70, ja Üldkohtu 7. septembri 2010. aasta määrus kohtuasjas T-539/08: Etimine ja Etiproducts vs. komisjon, EKL 2010, lk II-4017, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Käesolevas asjas reguleeris hagi esitamise hetkel hagi vastuvõetavuse tingimusi ELTL artikkel 263. Võttes seega arvesse eelmises punktis viidatud kohtupraktikat, tuleb käesoleva hagi vastuvõetavuse küsimust käsitleda nimetatud artikli alusel.

Käesoleva hagi vastuvõetavus

- 36 Parlament ja nõukogu, keda toetavad Madalmaade Kuningriik ja komisjon, esitavad hagi vastuvõetamatuks tunnistamiseks kolm alust, millest esimese kohaselt ei ole vaidlustatud määrus muu üldkohaldatav akt, teise kohaselt sisaldab vaidlustatud määrus rakendusmeetmeid ja kolmandas väidetakse, et määrus ei puuduta hagejaid isiklikult.
- 37 Hagejad vaidlustavad väited, mille on esitanud parlament ja nõukogu, keda toetavad Madalmaade Kuningriik ja komisjon.

Mõiste „üldkohaldatav akt” ELTL artikli 263 tähenduses

- 38 Vastavalt ELTL artikli 263 neljandale lõigule „[võib iga] füüsiline või juriidiline isik [...] esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt ja isiklikult puudutava akti vastu ning üldkohaldatava akti vastu, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid”.
- 39 Tuleb märkida, et kuigi see säte sisaldab EÜ asutamislepinguga võrreldes muudatust liidu kohtusse pöördumise võimaluse osas, sest nüüdsest on nimelt igal füüsilisel või juriidilisel isikul võimalik esitada hagi üldkohaldatava akti peale, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid, puudub EL toimimise lepingus mõiste „üldkohaldatav akt” määratlus.

- 40 Seega tuleb käesoleva hagi vastuvõetavuse küsimuses otsuse tegemiseks seda sätet tõlgendada grammatiliselt, ajalooliselt ja teleoloogiliselt.
- 41 Esmalt tuleb meenutada, et EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel sai iga füüsiline ja juriidiline isik esitada hagi otsuste kui üksikaktide peale ja selliste üldaktide nagu määrused peale, mis puudutavad seda isikut otseselt ja mõjutavad teda teatud talle omaste tunnuste või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab, ning seega individualiseerib teda sarnaselt otsuse adressaadiga (vt selle kohta Euroopa Kohtu 15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann vs. komisjon, EKL 1963, lk 197, 223, ja 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequeños Agricultores vs. nõukogu, EKL 2002, lk I-6677, punkt 36).
- 42 ELTL artikli 263 neljandas lõigus on, vaatamata sõna „otsus” puudumisele, neid kahte võimalust korratud ning on lisatud kolmas võimalus. See säte võimaldab esitada hagi üksikaktide peale, üldaktide peale, mis puudutavad füüsilist või juriidilist isikut otseselt ja isiklikult, ning üldkohaldatavate aktide peale, mis puudutavad teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid. Määratluse „üldkohaldatav” tavatähendusest lähtudes on mainitud kolmanda võimalusega hõlmatud aktid samuti üldaktid.
- 43 Neil tingimustel tuleb sedastada, et mainitud võimalus ei kehti kõigi üldaktide, vaid piiratumana kategooria, nimelt muude üldkohaldatavate aktide kohta.
- 44 ELTL artikli 263 esimene lõik näeb ette mitu sellist liidu akti liiki, mille seaduslikkust saab kontrollida, nimelt esiteks seadusandlikud aktid, ja teiseks muud siduvad õigusaktid, mille eesmärk on tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele ja mis võivad olla nii üksik- kui üldaktid.

- 45 Tuleb teha järeldus, et ELTL artikli 263 neljas lõik koostoimes esimese lõiguga võimaldab füüsilisel või juriidilisel isikul esitada hagi temale adresseeritud akti peale ja lisaks sellele esiteks üldakti, st seadusandliku või muu üldkohaldatava akti peale, mis puudutab teda otseselt ja isiklikult, ning teiseks teatavate üldaktide peale, nimelt üldkohaldatava akti peale, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid.
- 46 Peale selle tuleneb selline tõlgendus – kuna sõna „üldkohaldatav” ja vastavat terminit EL toimimise lepingu eri keeleversioonides on vastandatud terminile „seadusandlik” – EL toimimise lepingu mitmest muust sättest ja eelkõige ELTL artiklist 114, mis käsitleb „liikmesriikide õigus- ja haldusnormide” ühtlustamist.
- 47 Sellega seoses tuleb tagasi lükata hagejate argument, et parlamendi ja nõukogu pakutud viis teha vahet seadusandlikel ja muudel üldkohaldatavatel aktidel, millega on nõustunud eespool punktides 42–45, seisneb määratluse „seadusandlik” lisamises sõna „aktid” ette kahe esimese võimaluse puhul, mis on ette nähtud ELTL artikli 263 neljandas lõigus. Nagu nimelt nähtub eespool punktis 45 tehtud järeldusest, hõlmab sõna „aktid” kahe esimese võimaluse puhul lisaks füüsilisele või juriidilisele isikule adresseeritud aktidele kõiki nii seadusandlikke kui ka muid üldkohaldatavaid akte, mis sellist isikut otseselt ja isiklikult puudutavad. Eelkõige on mainitud võimalusega hõlmatud seadusandlikud aktid ja muud üldkohaldatavad aktid, mis sisaldavad rakendusmeetmeid.
- 48 Lisaks tuleb täpsustada, et vastupidi hagejate väitele tuleneb ELTL artikli 263 neljanda lõigu viimase lauseosa sõnastusest, et liikmesriikide eesmärk ei olnud piirata nimetatud sätte ulatust üksnes delegeeritud aktidega ELTL artikli 290 mõttes, vaid üldisemalt muude üldkohaldatavate aktidega.

- 49 Teiseks kinnitab eespool punktides 42–45 esitatud ELTL artikli 263 neljanda lõike tõlgendust väljakujunemisprotsess, mis eelnes selle sätte vastuvõtmisele, mis esialgu oli kavandatud Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu artikli III-365 neljandaks lõiguks. Tegelikult ilmneb Euroopa Konvendi presiidiumi 12. mai 2003. aasta saatemärkustest (Euroopa Konvendi sekretariaat, CONV 734/03), et vaatamata EÜ artikli 320 neljandat lõiku puudutavale muudatuseettepanekule, milles mainiti „üldakte”, otsustas presiidium teise variandi kasuks, milles mainiti „üldkohaldatavaid akte”. Nagu selgub eespool viidatud saatemärkustest, „võimaldab selline sõnastus teha vahet seadusandlikel ja muudel üldkohaldatavatel aktidel, säilitades nõnda kitsa lähenemise seoses üksikisikute õigusega esitada hagi seadusandlike aktide peale (mille puhul kehtib „otsese ja isikliku” puutumuse tingimus)”.
- 50 Kolmandaks tuleb olla seisukohal, et ELTL artikli 263 neljanda lõigu sellise sõnastuse kasuks tehtud valiku põhjal on selle sätte eesmärk võimaldada füüsilistel ja juriidilistel isikutel esitada hagi selliste üldaktide peale, mis ei ole seadusandlikud aktid, mis puudutavad isikut otseselt ja mis ei sisalda rakendusmeetmeid, välistades nõnda olukorra, kus selline isik peaks kohtusse pääsemiseks toime panema õigusrikkumise (vt eespool viidatud Euroopa Konvendi presiidiumi saatemärkused). Nagu eelnevatel punktides esitatud analüüs näitab, ei võimalda ELTL artikli 263 neljanda lõigu sõnastus esitada hagi kõigi aktide peale, mille osas on täidetud otsese puutumuse kriteerium ja rakendusmeetmete puudumise kriteerium, ega kõigi üldaktide peale, mis mainitud kriteeriumidele vastavad, vaid üksnes spetsiifilisse kategooriasse kuuluvate üldaktide, nimelt muude üldkohaldatavate aktide peale. Selle tulemusel jäävad seadusandliku akti peale esitatava hagi vastuvõetavuse tingimused kitsamaks kui muu üldkohaldatava akti peale esitatava hagi puhul.
- 51 Seda järeldust ei sea kahtluse alla hagejate argumendid, mis käsitlevad õigust tõhusale kohtulikule kaitsesele eelkõige seoses Euroopa Liidu põhiõiguste harta (ELT 2007, C 303, lk 1) artikliga 47. Nimelt ei saa vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale liidu

kohus seejuures oma pädevust ületamata tõlgendada üksikisiku poolt määruse peale hagi esitamise tingimusi viisil, mis tähendaks nende aluslepingus otsesõnu ette nähtud tingimuste eiramist, isegi kui arvestada tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtet (vt selle kohta Euroopa Kohtu 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-263/02 P: komisjon vs. Jégo-Quéré, EKL 2004, lk I-3425, punkt 36, ja Üldkohtu 9. jaanuari 2007. aasta määrus kohtuasjas T-127/05: Lootus Teine Osaühing vs. nõukogu, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 50).

- 52 Samuti tuleb tagasi lükata hagejate argument, nagu tuleneks kohustus tõlgendada ELTL artikli 263 neljandat lõiku „laialt” kahest Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni raames vastu võetud konventsioonist, nimelt Århusis 25. juunil 1998 alla kirjutatud keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioonist ja Rio de Janeiros 5. juunil 1992 alla kirjutatud bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist.
- 53 Esiteks ei esita hagejad vaatamata väitele, et ELTL artikli 263 neljandat lõiku tuleb tõlgendada vastavuses nende kahe konventsiooniga, ühtegi konkreetset märkust selle kohta, kuidas konkreetset tuleks viidatud rahvusvaheliste normide alusel tõlgendada vastuvõetavuse tingimusi ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, kuivõrd hagejate argumentid on väga üldised ega mõjuta kõnealuseid vastuvõetavuse tingimusi.
- 54 Teiseks käsitleb hagejate viidatud seonduv kohtupraktika (Euroopa Kohtu 14. juuli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-341/95: Bettati, EKL 1998, lk I-4355, punkt 20, ja 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-286/02: Bellio F.lli, EKL 2004, lk I-3465, punkt 33) liidu kohtu kohustust kontrollida liidu teisese õiguse sätete kehtivust ka rahvusvahelisest õigusest lähtudes.

- 55 Igal juhul tuleb meenutada, et alusleping loob täieliku õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteemi, millega antakse liidu kohtule õigus kontrollida institutsioonide aktide seaduslikkust (vt selle kohta eespool punktis 41 viidatud kohtuotsus *Unión de Pequeños Agricultores vs. nõukogu*, punkt 40). Viidatud rahvusvaheliste lepingute sätted ei saa siiski olla ülimuslikud võrreldes liidu esmase õigusega (vt selle kohta Euroopa Kohtu 3. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades *C-402/05 P* ja *C-415/05 P*: *Kadi ja Al Barakaat International Foundation vs. nõukogu ja komisjon*, EKL 2008, lk I-6351, punktid 306–308, ja Üldkohtu 17. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas *T-201/04: Microsoft vs. komisjon*, EKL 2007, lk II-3601, punkt 798).
- 56 Eeltoodu põhjal tuleb teha järeldus, et mõistet „üldkohaldatav akt” ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses tuleb mõista nii, et see tähendab kõiki üldakte peale seadusandlike aktide. Järelikult saab füüsiline või juriidiline isik esitada seadusandliku akti peale tühistamishagi ainult siis, kui see akt puudutab teda otseselt ja isiklikult.

Vaidlustatud määruse olemuse määratlemine

- 57 Arvestades eespool punktis 56 tehtud järeldust ELTL artikli 263 neljanda lõigu tõlgendamise kohta, tuleb kindlaks teha, kas käesoleval juhul on vaidlustatud määrus seadusandlik akt või muu üldkohaldatav akt.
- 58 Seega tuleb vaidlustatud määruse olemus määratleda EL toimimise lepingus sätestatud aktide kategooriate kohaselt.
- 59 Vaidlustatud määrus võeti vastu EÜ artikli 95 alusel, kasutades EÜ artiklis 251 ette nähtud kaasotsustamismenetlust.

- 60 Sellega seoses tuleneb ELTL artikli 289 lõigetest 1 ja 3, et seadusandlikud aktid on ELTL artiklis 294 ette nähtud „seadusandlikku tavamenetlust” kohaldades vastu võetud õigusaktid.
- 61 Kuna ELTL artiklis 294 ette nähtud menetlus kordab sisuliselt EÜ artiklis 251 ette nähtud menetlust, siis tuleb järeldada, et EL toimimise lepingus ette nähtud õigusaktide kategooriate põhjal tuleb vaidlustatud määrus määratleda kui seadusandlik akt.
- 62 Sellega seoses väidavad hagejad, et akti olemust ei määra akti vastuvõtmise menetlus, vaid see, kas meede on oma sisult üksik- või üldakt. Selle aluseks, kas määrust saab pidada muuks üldkohaldatavaks aktiks või mitte, on määruse ulatus. Peale selle tuleb määratlust „üldkohaldatav” tõlgendada selle tavatähenduses, see tähendab viitena aktile, millega kehtestatakse üldiselt kohaldatavad normid.
- 63 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab määrust ja otsust teineteisest eristada selle alusel, kas asjaomane akt on üldkohaldatav või mitte. Üldkohaldatav on akt siis, kui seda kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordadele ja juhul, kui see tekitab õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute rühmadele (vt Üldkohtu 30. novembri 2009. aasta määrus kohtuasjas T-313/08: Veromar di Tudisco Alfio & Salvatore vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 64 See kohtupraktika käib eriti EÜ artikli 230 neljanda lõigu teise osa kohta, mis käsitleb hagisid aktide peale, mis puudutavad füüsilist või juriidilist isikut otseselt ja isiklikult. Selle sätte eesmärk vastavalt sättele kohtupraktikas antud tõlgendusele on eelkõige vältida seda, et lihtsalt määruse vormi valikuga saavad liidu institutsioonid välistada isiku hagi otsuse peale, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab, ja seega täpsustada, et valitud vorm ei saa muuta akti olemust (vt eespool punktis 63 viidatud

kohtumäärus Veromar di Tudisco Alfio & Salvatore vs. komisjon, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 65 Käesoleva juhtumi puhul ei ole kahtluse alla seatud seda, et vaidlustatud määrus on olemuselt üldakt, vaid vaidlustatud on selle akti määratlemine muu üldkohaldatava aktina. Kuigi üldakti ja üksikakti teineteisest eristamise kriteerium seisneb kõnealuse akti võimalikus üldkohaldatavuses, sõltub akti määratlemine seadusandliku aktina või muu üldkohaldatava aktina EL toimimise lepingu kohaselt sellest, kas akti vastuvõtmisel kohaldati seadusandlikku menetlust või mitte.
- 66 Arvestades eespool punktides 41–56 esitatud ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses mõiste „üldkohaldatav akt” tõlgendust ja järelust, et vaidlustatud määrus ei ole selle sätte tähenduses muu „üldkohaldatav akt”, tuleb järelustada, et käesolev hagi ei ole ELTL artikli 263 neljanda lõigu viimase lauseosa alusel vastuvõetav. Neil asjaoludel puudub vajadus otsustada, kas vaidlusalune määrus sisaldab rakendusmeetmeid.
- 67 Seega tuleb kontrollida, kas vaidlustatud määrus puudutab hagejaid otseselt ja isiklikult.

Hagejate otsene puutumus

- 68 Vastuvõetamatuse väidetes ei ole parlament ja nõukogu, keda toetavad Madalmaade Kuningriik ja komisjon, hagi vastuvõetamatuks tunnistamise alusena viidanud sellele, et puudub otsene puutumus, välja arvatud parlamendi esitatud vastuvõetamatuse väites sisalduv üks sellekohane märkus, mida ei ole lahti seletatud.

- 69 Kuna hagi vastuvõetavuse tingimused seonduvad asja läbivaatamist takistavate asjaoludega (Euroopa Kohtu 7. oktoobri 1987. aasta määrus kohtuasjas 108/86: D. M. vs. nõukogu ja MSK, EKL 1987, lk 3933, punkt 10 ; vt samuti Üldkohtu 22. oktoobri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04: TV 2/Danmark jt vs. komisjon, EKL 2008, lk II-2935, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika), siis peab Üldkohus omal algatusel kontrollima, kas ELTL artikli 263 neljandas lõigus ette nähtud otsese puutumuse tingimus on täidetud.
- 70 Hagejad, parlament, nõukogu ja komisjon esitasid oma seisukohad selles küsimuses vastusena Üldkohtu 8. veebruari 2011. aasta küsimusele (vt eespool punkt 23).
- 71 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale eeldab isikliku puutumuse tingimus üksikisiku puhul, et vaidlustatud liidu akt avaldab otsesest mõju selle isiku õiguslikule olukorrale ega jäta teiseks meedet rakendama kohustatud adressaadile mingit kaalutusõigust – akti rakendamine on puhtautomaatne ja tuleneb vaid liidu õigusnormidest, ilma et kohaldataks muid vahenorme (vt eespool punktis 51 viidatud kohtumäärus Lootus Teine Osühing vs. nõukogu, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 72 Mainitud kohtupraktikast nähtub selgelt, et selleks, et akt oleks kvalifitseeritav füüsilist või juriidilist isikut otseselt puudutavana, peavad olema samaaegselt täidetud kaks tingimust (Üldkohtu 21. mai 2010. aasta määrus kohtuasjas T-441/08: ICO Services vs. parlament ja nõukogu, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 56).
- 73 Sellega seoses tuleb nentida, et eespool punktis 71 mainitud kohtupraktikas viidatud vahenormid on need, mis tuleb vastu võtta siseriiklikul või siis liidu tasandil.

- 74 Käesoleval juhul tuleb esmalt meenutada, et vaidlustatud määruse artikli 3 lõige 1, mis on selle akti keskne säte, näeb ette, et „[h]ülgetoodete turulelaskmine on lubatud üksnes juhul, kui need on saadud inuittide ja muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel jahil ja elatuse saamiseks kütitud hüljestest”.
- 75 Järelikult mõjutab vaidlustatud määrus otseselt ainult nende hagejate õiguslikku olukorda, kes tegelevad hülgetoodete turustamisega liidus. See määrus ei keela mingil viisil pidada jahti hüljestele, mis pealegi toimub väljaspool liidu turgu, ega tarbida neid hülgetooteid, mida ei turustata. Seega tuleb nentida, et kuigi pole välistatud võimalus, et vaidlustatud määrukses kehtestatud üldine turustamiskeeld võib avaldada mõju turustusketis eespool või tagapool asuvate isikute tegevusele, ei tähenda see siiski, et selline mõju tuleb lugeda vaidlustatud määruse otseseks tagajärjeks (vt selle kohta Üldkohtu 11. juuli 2005. aasta määrus kohtuasjas T-40/04: Bonino jt vs. parlament ja nõukogu, EKL 2005, lk II-2685, punkt 56). Mis lisaks puutub selle keelu võimalikesse majanduslikesse tagajärgedesse, siis tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale ei puuduta kõnealused majanduslikud tagajärjed hagejate õiguslikku olukorda, vaid üksnes nende faktilist olukorda (vt selle kohta Üldkohtu 27. juuni 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-172/98, T-175/98-T-177/98: Salamander jt vs. parlament ja nõukogu, EKL 2000, lk II-2487, punkt 62).
- 76 Teiseks selgub vaidlustatud määruse artikli 3 lõikest 4 koostoimes selle määruse artikli 5 lõikega 3, et „meetmed [artikli 3] rakendamiseks, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, [võetakse] vastu vastavalt [...] kontrolliga regulatiivmenetlusele”, mis on ette nähtud nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, lk 23; ELT eriväljaanne 01/03, lk 124) artiklis 5a. Samuti nähtub vaidlustatud määruse põhjendusest 17, et komisjonile „tuleks eelkõige anda volitus määrata kindlaks tingimused, mille korral võib lubada turule lasta inuittide ja

muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel jahil ja elatuse saamiseks kütitud hüljestest saadud hülgetooteid”.

- 77 Tähelepanu on kohane juhtida sellele, et kuigi võib öelda, et vaidlustatud määruse selle sätte alusel on keelatud turustada hülgetooteid, mille puhul on tuvastatud, et need ei ole saadud inuittide ja muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel jahil ja elatuse saamiseks kütitud hüljestest, on määratlemata neile tingimustele vastavate toodete turustamise tingimused.
- 78 Nimelt ei täpsusta vaidlustatud määrus eelkõige seda, mida on silmas peetud määruse artikli 3 lõikes 1 mainitud „muude põlisrahvaste kogukondade” puhul, ning ei anna mingit selgitust elatuse saamiseks peetava traditsioonilise jahi vormide ning muude põlisrahvaste kogukondade päritolu tuvastamise kohta. Nõnda ei ole siseriiklikel ametiasutustel võimalik erandkorra raamesse kuuluda võivate toodete osas vaidlustatud määrust kohaldada ilma rakendusmääruses ette nähtud rakendussäteteta, mis peavad täpsemalt määratlema tingimused, mille puhul kõnealuste toodete turustamine on lubatud (vaidlustatud määruse põhjendus 17). Taolises sättes puudub seega selline kõikehõlmav regulatsioon, mis oleks iseenesest piisav ega nõuaks ühtki rakendussätet, nii et see säte saaks seega isikut otseselt puudutada (vt selle kohta Euroopa Kohtu 23. aprilli 1986. aasta otsus kohtuasjas 294/83: *Les Verts vs. parlament*, EKL 1986, lk 1339, punkt 31). Asjaomase erandiga hõlmatud hagejate olukorda saab hinnata üksnes vaidlustatud määruse rakendamiseks võetavate meetmete põhjal.
- 79 Seega tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud määrus mõjutab üksnes nende hagejate õiguslikku olukorda, kes turustavad liidus hülgetooteid ja keda puudutab nende toodete üldine turustamiskeeld. See aga ei ole nii nende hagejate puhul, kes ei tegele kõnealuste toodete turustamisega ja/või nende puhul, kes on hõlmatud vaidlustatud

määruses ette nähtud erandiga, kuna põhimõtteliselt on liidus lubatud turustada tooteid, mis on saadud inuittide ja muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel jahil ja elatuse saamiseks kütitud hüljestest.

- 80 Täpsemalt väljendades ei saa esiteks öelda, et hagejate üht rühma, kuhu kuuluvad hüljeste jahiga tegelevad inuittidest jahimehed ja karusnahakütid, ja teist hagejate rühma, mis ühendab eelnimetatute huve esindavaid organisatsioone, saab käsitada hülgetoodete turustamisega tegelevatena.
- 81 Neisse kahte hagejate rühma kuuluvad Jaypootie Moesesie, Allen Kooneliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana ja Johannes Egede, ning inuittide huve esindav ja edendav Kanada organisatsioon Inuit Tapiriit Kanatami, Gröönimaa vastavate kogukondade huve esindav ja edendav Gröönimaa organisatsioon ICC, Pangnirtung'i piirkonnas elavate inuittidest jahimeeste ja karusnahaküttide huvide edendamise ja kaitsmise organisatsioon Pangnirtung Hunters' and Trapper's Association, Broughton Island'i piirkonnas elavate mainitud valdkonnas tegutsevate inuittide huvide edendamise ja kaitsmise organisatsioon Nattivak Hunters and Trappers Association ning inuittidest ja mitte-inuittidest jahimehi ja karusnahakütte esindav Gröönimaa organisatsioon KNAPK.
- 82 Teiseks tegeleb Karliin Aariak hülgetoodete töötlemisega, kujundades ja müües hülgenahkadest valmistatud rõivaid. Kuid nii hagist kui ka hagejate märkustest vastuvõetamatuse väidete kohta nähtub, et ta kuulub samuti inuittide kogukonda. Kuna Karliin Aariak ei ole väitnud, et ta turustab muid kui asjaomase erandiga hõlmatud tooteid, siis ei saa tuvastada, et vaidlustatud määrus puudutab teda otseselt.

- 83 Kolmandaks on Efstathios Andreas Agathos arst, kes teeb kliinilisi katseid hüljeste (südame)klappide meditsiinilisel otstarbel kasutamiseks ja kes seega ei tegele hülgetoodete turustamisega.
- 84 Neljandaks tuleb sama tõdeda Kanada mittetulundusühingu Fur Institute of Canada puhul, mis on Kanada karusnahatööstuse, s.h riikliku regulatsiooniga tegelevate ametiasutuste katusorganisatsioon. Organisatsioon tegeleb koordineerimise ja teadusuringutega ning suhtleb meediaga, avalikkusega ning valitsusasutustega küsimustes, mis on seotud karusnahakaubanduse majanduslike, sotsiaalsete, kultuuriliste ja keskkonnamõjudega. Järelikult hülgetoodete turustamise keeld seda instituuti otseselt ei puuduta.
- 85 Seevastu nähtub kohtuasja toimikus olevatest dokumentidest, et Ta Ma Su Seal Products, NuTan Furs ja GC Rieber Skinn ning neid ühendav organisatsioon Canadian Seal Marketing Group tõepoolest tegelevad selliste hülgetoodete töötlemise ja turustamisega, mis on saadud inuittidest ja mitte-inuittidest jahimeestelt ja karusnahaküttidelt. Järelikult tuleb sedastada, et vaidlustatud määrusega kehtestatud üldine hülgetoodete turustamise keeld mõjutab nende õiguslikku olukorda.
- 86 Järelikult hagejaid, välja arvatud Ta Ma Su Seal Products, NuTan Furs, GC Rieber Skinn ja Canadian Seal Marketing Group, vaidlustatud määrus otseselt ei puuduta.
- 87 Kuna samaaegselt peavad olema täidetud nii otsese puutumuse kui ka isikliku puutumuse tingimus, siis tuleb uurida, kas määrus puudutab isiklikult hagejaid Ta Ma Su Seal Products, NuTan Furs, GC Rieber Skinn ja Canadian Seal Marketing Group.

Hagejate Ta Ma Su Seal Products, NuTan Furs, GC Rieber Skinn ja Canadian Seal Marketing Group isiklik puutumus

- 88 Nagu on meenutatud eespool punktis 41, peab vaidlustatud akt selleks, et see saaks puudutada otsuse adressaadist erinevat füüsilist või juriidilist isikut isiklikult, mõjutama seda isikut teatud talle omaste tunnuste või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab, ning seega individualiseerib teda sarnaselt otsuse adressaadiga.
- 89 Nagu on põhjendatult märkinud parlament ja nõukogu, keda toetavad Madalmaade Kuningriik ja komisjon, on vaidlustatud määrus kohaldatav objektiivselt määratletud olukordade suhtes ning tekitab õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute rühmadele. Eelkõige on keeld turustada muid kui inuittide ja muude põlisrahvaste kogukondade traditsioonilisel jahil ja elatuse saamiseks kütitud hüljestest saadud hülgetooteid sõnastatud üldiselt ja seda saab kohaldada vahet tegemata kõigi ettevõtjate suhtes, kellele vaidlustatud määrus laieneb.
- 90 Nagu on meenutatud eespool punktis 85, tegelevad Ta Ma Su Seal Products, NuTan Furs ja GC Rieber Skinn ning neid ühendav organisatsioon Canadian Seal Marketing Group inuittidest ja mitte-inuittidest jahimeestelt ja karusnahaküttidelt saadud hüljestest pärit hülgetoodete turustamisega. Sellistena puudutab vaidlustatud määrus neid sarnaselt kõigi teiste hülgetooteid turustavate ettevõtjatega.
- 91 Sellega seoses väidavad hagejad, et hülgetoodete tootmistsükliis hõivatud inuittide ja mitte-inuittide kogukondade esindusorganisatsioonide ning hülgetoodete töötlemisega tegelevate äriühingute puhul esineb isiklik puutumus vähemalt nende inuittidest liikmete või inuittidelt saadud toodete osas.

- 92 Selle argumendiga ei saa nõustuda. Isegi kui eeldada, et asjaomased hagejad kuuluvad lisaks üldise keelu kohaldamisalale ka inuti päritolu tooteid hõlmava erandi kohaldamisalasse, ei piisa sellest nende individualiseerimiseks sarnaselt otsuse adressaadiga. Pealegi ei ole hagejad selgitanud, kuidas mõjutab vaidlusalune määrus neid organisatsioone ja äriühinguid teatavate neile omaste tunnuste või neid iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigist teistest isikutest eristab.
- 93 Eeltoodud kaalutlustel ei puuduta vaidlusalune määrus isiklikult hagejaid Ta Ma Su Seal Products, NuTan Furs, GC Rieber Skinn ja Canadian Seal Marketing Group.
- 94 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb käesolev tühistamishagi tunnistada vastuvõetamatuks, ilma et oleks vaja teha otsust komisjoni nõudes eemaldada kohtuasja toimikust nii hagiavalduse lisa A 7 kui ka hagiavalduses olev selle dokumendi tsitaat.

Kohtukulud

- 95 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, mõistetakse kohtukulud vastavalt parlamendi ja nõukogu nõudele välja hagejatelt, kes ühtlasi kannavad ise oma kohtukulud.
- 96 Vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 4 kannavad Madalmaade Kuningriik ja komisjon oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (seitsmes koda laiendatud koosseisus)

määrab:

- 1. Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**
- 2. Mõista hagejatelt Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters and Trappers Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Efstathios Andreas Agathos, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Conference Greenland (ICC), Johannes Egede ja Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) välja Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud ning jätta hagejate kohtukulud nende endi kanda.**
- 3. Madalmaade Kuningriik ja Euroopa Komisjon kannavad oma kohtukulud ise.**

Kuulutatud 6. septembril 2011 Luxembourgis.

Kohtusekretär
E. Coulon

Koja esimees
A. Dittrich